Svatmapuja Ratnapanchakam 5

स्वात्मपूजा रत्नपञ्चकम् ५

Document Information

Text title : Svatmapuja (Ratnapanchakam 5)

File name : svAtmapUjA.itx

Category : misc, pUjA

Location : doc_z_misc_general

Author : Kalyanasevaka

Proofread by : Brahatha Mohan

Latest update : May 22, 2026

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanskript**.

May 23, 2026

sanskritdocuments.org

स्वात्मपूजा रत्नपञ्चकम् ५

(रत्नपञ्चके पञ्चमं रत्नम् ।)

सर्वे जानन्ति पूजां विविधविधिकलां ध्यानमावाहनादीन्
पाद्यार्घ्यस्नानगन्धादिकमपि च ततो धूपदीपादिकं च ।
स्तुत्वा त्यक्त्वैव देवं सकलनिगमजं, धातुपाषाणमूर्तिं
संसारे सञ्चरन्ति भ्रमनिरतजना नैव जानन्ति हृत्स्थम् ॥ १॥

ब्रह्मेशानपुरन्दरप्रभृतिभिर्देवैर्जनैर्वन्दितं
स्वस्मिन्स्वेन सदाऽनुभूतमचलं तद्वाङ्मनोऽगोचरम् ।
ध्यातृध्येयविवर्जितं शुभतमं ध्यानं स्वमात्रं परं
पूर्णानन्दमखण्डमच्युतमहं ब्रह्मैव सच्चिद्घनम् ॥ २॥

पूर्णात्पूर्णतरं परात्परतरं प्रत्यक्स्वरूपं स्वयं
ब्रह्मैवास्मि सदेकचिद्घनसुखं शान्तं ह्यजं केवलम् ।
व्याप्तं स्वेन चराचरं त्रिभुवनं किं स्वस्य चावाहनं
कर्तुं कोऽपि कदा कथञ्चिदपि नो कुत्रापि शक्नोति वै ॥ ३॥

नाना नास्ति पदार्थमानमपि तत्सच्चित्सुखं केवलं
मायाकारणकार्यशून्यममलं कालत्रयाबाधितम् ।
देहातीतमचञ्चलं पदमहं दिग्देशभेदो न मे
तस्मादत्र न मह्यमासनविधिर्ब्रह्मैव पूर्णं जगत् ॥ ४॥

पादो नास्ति शरीरशून्यमचलं कल्याणवस्तु स्वयं
चापः सन्ति न भूतरूपमखिलं किञ्चिन्मयि ब्रह्मणि ।
पाद्यं कुत्र समर्प्यतां न हि जलं सङ्कल्पको नास्ति वै
नित्याप्तं परमं पदं निरुपमं पूर्णं परं धाम मे ॥ ५॥

अन्तर्बाह्यविशेषभेदरहितं स्वस्मिन्स्वमात्रं न्वहं
हस्तो नैव च देहभावरहितत्त्वाद्ब्रह्म यस्मात्स्वयम् ।

अर्घ्यं केन कथं च वारिरहितं सङ्कल्पनीयं मनोऽ-
भावाद्ब्रह्म सदद्वितीयपरमानन्दैकसंराडहम् ॥ ६॥

गङ्गा नैव सरस्वती च यमुना कृष्णा न गोदावरी
कावेरी च घटप्रभा न सरयू तुङ्गा तथा नर्मदा ।
सिन्धुर्नैव समुद्र एव न मथि ब्रह्मार्णवे केवले
पूर्णानन्दमये स्वरूपविमले स्नानस्य कोऽयं विधिः ! ॥ ७॥

ब्रह्मैकावरणस्य नाम्बरमहो ! नामाम्बरस्यापि मे
सूत्रं, केवलमेव वस्तु ततमाकाशे पदार्थादिके ।
गन्धो मायिकभेदगन्धरहितं तद्वासनावर्जितम्
सच्चिन्मात्रमनन्तमव्ययपदं ब्रह्मैव भूमा स्वयम् ॥ ८॥

ब्रह्मात्मैक्यरविप्रकाशकिरणैर्हृत्पद्ममुल्हासितं
स्वात्मानन्दसुगन्धलक्ष्म्यनुभवाद्दुर्द्वैतगन्धोगतः ।
नित्यं शुद्धमजं ह्युपाधिरहितं निर्वाणमेकं स्वयं
मय्यात्मन्यचले च केवलमजे पुष्पस्य का कल्पना ! ॥ ९॥

काश्मीरोद्भवगन्धवस्तुबहुलं श्रीचन्दनं चागरुं
मिश्रीकृत्य सुगन्धिधूपममलं कार्पासदीपं वृथा ।
मायामोहमनोमलादिरहिते चाद्वैतसूर्योदये
धूपं दीपमसङ्गवस्तुनि शुभात्मन्येव तस्मात्कथं ! ॥ १०॥

भक्ष्यं भोज्यमनेकमिश्रितपयो लेह्यं च देवाय मे
नैवेद्यं सुनिवेदयन्ति नयने धृत्वाऽथवानासिकाम् ।
त्रैलोक्यं सकलं मया सुगिलितं ब्रह्मात्मना संस्थितः
सच्चिध्येकरसोऽमृतोऽहममलो नैवेद्यमस्मान्नु किम् ॥ ११॥

ताम्बूलस्य तु चर्वणं सकलधीर्ब्रह्माहमस्मीति वै
पूर्णा भूरपि काञ्चनेन किमु सा ब्रह्मात्मने दक्षिणा ! ।
निर्वाणं परिपूर्णमेकमचलं किं तत्फलं दीयते
ह्यानन्दामृतवारिधौ किमपि नो “ब्रह्मास्मि” वृत्तिर्न हि ॥ १२॥

नैश्चल्ये निरुपाधिके निरुपमे निर्नाम्नि नित्ये निजे
स्वानन्दे किमपि प्रदक्षिणविधिर्नैवास्ति सत्यात्मनि ।
मौनं स्तोत्रमखण्डपूर्णसहजावस्थैव भक्तिः शुभा
कल्याणी मनसो हतिर्ननु नतिर्मे स्वात्मपूजाकृते ॥ १३॥

किं ग्राह्यं च विसर्जनं किमपि न ह्यद्वैतमात्रे परे
प्रज्ञाने परमे पुरातनपदे साक्षान्मयि स्वात्मनि ।
प्रत्यक्पूर्णरसेऽपरोक्षविमले विज्ञानविश्वाधिके
शान्तानन्दसदोज्वलामृतघने कल्याणसत्सेवके ॥ १४॥

इत्थं यः स्वात्मपूजां निरवधिविमलां सौख्यदात्रीं करोति
द्वैताद्भीतिर्न किञ्चिज्जननमरणजा शोकमोहौ न तस्य ।
कालस्थानाद्यपेक्षा किमपि न शुचिता स्वात्मशुद्धिस्तु मुख्या
कल्याणार्थं स्वपूजा विमलनरवरैरेव कार्या हृदब्जे ॥ १५॥

इति श्रीसमर्थरामदास-कल्याणपदान्वित-
कल्याणसेवकप्रणीत रत्नपञ्चके स्वात्मपूजानाम पञ्चमं रत्नं सम्पूर्णम् ।
इति रत्नपञ्चकम् ।
॥ ॐ तत्सत् ॥

Proofread by Brahatha Mohan

Svatmapuja Ratnapanchakam 5
pdf was typeset on May 23, 2026

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*